

Folketingets Social-, Indenrigs- og Børneudvalg

Slotsholmsgade 10
1216 København K
Telefon 72 28 24 00
oim@oim.dk

Sagsnr.
2017-721

Doknr.
449164

Dato
06-03-2017

Folketingets Social-, Indenrigs- og Børneudvalg har den 6. februar 2017 stillet følgende spørgsmål nr. 246 (alm. del) til økonomi- og indenrigsministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Orla Hav (S).

Spørgsmål nr. 246:

”Ministeren bedes kommentere henvendelserne fra borgmestere i 34 kommuner i hovedstadsområdet, hvori borgmestrene problematiserer den stigende kommunale landsudligning og konsekvenserne for hovedstadskommunerne, jf. SOU alm. del – bilag 19 og 131. Herunder bedes ministeren vurdere de beregninger, der er indeholdt i borgmestrenes henvendelser, og redegøre for, om ministeren mener, at der er faktorer, som der burde være taget højde for i beregningerne, f.eks. geografiske afstande ift. brug af offentlig transport, antal elever i klasserne pr. lærer, værdien af store statsfinansierede kulturinstitutioner osv.”

Svar:

Der er hos forskellige grupper af kommuner forskellige synspunkter på indretningen af det kommunale udligningssystem. Henvendelsen fra borgmestrene, der repræsenterer de 34 kommuner i hovedstadsområdet, skal således ses på baggrund af en udligningsdebat blandt kommunerne.

I henvendelsen er hovedsynspunktet, at omfordelingen fra hovedstadskommunerne til de øvrige kommuner er for høj. Dette underbygges i henvendelsen med forskellige argumenter, herunder følgende:

1. Omfordelingen til det øvrige land via landsudligningen er øget fra ca. 7 mia. kr. til ca. 12 mia. kr. i perioden fra 2007 til 2017. Stigningen er en barriere for vækst og udvikling i Danmark.
2. Serviceniveauet målt ud fra indikatoren i de kommunale nøgletal er faldet i hovedstadskommunerne og er i 2016 lavere end i det øvrige land.
3. Rådighedsbeløbet pr. borger er lavere i hovedstadskommunerne end i resten af landet.
4. 7 ud af de 10 kommuner med de største sociale udfordringer ligger i hovedstadsområdet.

Der kan knyttes følgende kommentarer hertil:

Ad 1) Omfordelingen er beregnet som forskellen mellem kommunerne i hovedstadsområdets faktiske indtægter fra udligningssystemet og de indtægter, kommunerne ville have fået, hvis bloktilskuddet var fordelt efter folketal svarende til en situation uden udligning.

Økonomi- og Indenrigsministeriet kan opgøre samme udvikling i landsudligningen. Denne kan overordnet tilskrives den bagvedliggende udvikling i kommunernes udgifter

og beskatningsgrundlag, den gennemførte lovændring med henblik på en mere retvisende kommunal udgiftsbehovsopgørelse med virkning fra 2013 samt lovændringen med henblik på tilpasninger i udligningsniveauet for at imødegå utilsigtede byrdefordelingsmæssige virkninger af refusionsomlægningen på beskæftigelsesområdet med virkning fra 2016.

I denne sammenhæng er det relevant bl.a. at tage i betragtning, at der gennem de seneste 7 år er gennemført flere refusionsændringer på beskæftigelsesområdet, herunder særligt den seneste omlægning med virkning fra 2016, som betyder højere kommunale udgifter efter refusion. Denne udvikling indebærer altså samtidig en mindre omfordeling via refusion.

Det aktuelle arbejde i Finansieringsudvalget med udligningen udspringer som bekendt også af den reform af refusionssystemet, som blev gennemført fra 2016. Arbejdet har hovedfokus på at imødegå utilsigtede byrdefordelingsmæssige virkninger af refusionsomlægningen, der havde til formål at styrke det økonomiske incitament til en effektiv beskæftigelsesindsats i kommunerne. Incitamentsmæssige virkninger vil således også skulle inddrages ved opstillingen af mulige modeller for ændringer i udligningen.

Ad 2) Det kan bekræftes, at det offentliggjorte nøgletal viser et fald i det opgjorte serviceniveau for kommunerne i hovedstadsområdet. I 2016 er serviceniveauet for kommunerne i hovedstadsområdet under ét opgjort til 0,99 og 1,01 for de øvrige kommuner set under ét.

Det bemærkes, at målingen af kommunernes serviceniveau med et sådant samlet nøgletal naturligvis er forbundet med nogle forbehold. Det skal således også ses som én parameter blandt flere for kommunernes økonomi og service.

Ad 3) Jeg har noteret mig de beregninger, som ligger til grund for henvendelsen. Det bemærkes, at beregninger af rådighedsbeløb for familier er følsomme over for de anvendte beregningstekniske forudsætninger, herunder i forhold til modelfamilie, indregning af bolig mv.

Ad 4) Det kan bekræftes, at målt på det socioøkonomiske indeks i landsudligningen ligger 7 hovedstadskommuner blandt de 10 kommuner, der i 2017 havde det højeste indeks. Dette indeks giver et mål for kommunernes udgiftsbehov som følge af befolkningens socioøkonomiske sammensætning på baggrund af kriterier fastsat i lovgivningen.

Det bemærkes, at et højt opgjort udgiftsbehov set i forhold til beskatningsgrundlaget også indebærer et højere udligningstilskud.

Herudover skal jeg henvise til, at der pågår et grundigt analysearbejde under Finansieringsudvalget. Det er regeringens holdning at evt. ændringer i udligningen skal ske på et solidt fagligt grundlag.

Med venlig hilsen
Simon Emil Ammitzbøll